

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

Proiect

LEGEA

privind notarii publici și activitatea notarială

CAPITOLUL 1

Dispoziții generale

ART. 1

Activitatea notarială asigură persoanelor fizice și juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum și exercițiul drepturilor și ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

ART. 2

Activitatea notarială se realizează de notarii publici prin acte notariale și consultații juridice notariale, în condițiile prezentei legi.

ART. 3

Notarul public este investit să îndeplinească un serviciu de interes public și are statutul unei funcții autonome.

În exercitarea funcției, notarul public se supune numai legii, regulamentului de aplicare a acesteia și statutelor profesionale

Activitatea notarială asigură prevenția conflictelor, medierea sau stingerea acestora prin convenții. Notarul public este consultantul tuturor părților.

ART. 4

Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul și semnătura acestuia, este de autoritate publică și are forța probantă prevăzută de lege.

ART. 5

Actele notariale pot fi efectuate și de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și de alte instituții, în condițiile și limitele prevăzute de lege.

ART. 6

Notarii publici și celelalte instituții prevăzute la art. 5, care desfășoară activitate notarială, au obligația să verifice ca actele pe care le instrumentează să nu cuprindă clauze contrare legii și bunelor moravuri, să ceară și să dea lămuriri părților asupra

conținutului acestor acte spre a se convinge că le-au înțeles sensul și le-au acceptat efectele, în scopul prevenirii litigiilor.

În cazul în care actul solicitat este contrar legii și bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

Dacă înscrisul prezentat are un conținut îndoielnic, iar notarul public nu poate refuza instrumentarea actului, va atrage atenția părților asupra consecințelor juridice la care se expun și va face mențiune expresă în **încheiere**.

Dacă partea se opune la inserarea mențiunii, notarul public va refuza întocmirea actului.

ART. 7

Activitatea notarială se desfășurează în mod egal pentru toate persoanele, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

CAPITOLUL 2

Competența notarilor publici

ART. 8

Notarul public îndeplinește următoarele acte notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu conținut juridic, la solicitarea părților;
- b) autentificarea înscrisurilor redactate de notarul public, de parte personal sau de avocat;
- c) procedura succesorală notarială;
- d) certificarea unor fapte, în cazurile prevăzute de lege;
- e) legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnătură, precum și a sigiliilor;
- f) darea de dată certă înscrisurilor prezentate de părți;
- g) primirea în depozit a înscrisurilor și documentelor prezentate de părți;
- h) actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin și al cecurilor;
- i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- j) efectuarea și legalizarea traducerilor;
- k) **activitatea de mediere și încheierea convențiilor privind stingerea litigiilor civile și comerciale;**
- l) **asigură la cererea tuturor părților semnatare ale actului autentic susținerea și reprezentarea în instanțele de judecată a apărărilor față de terți, când cererile acestora din urmă privesc raporturile juridice constatate prin actul supus controlului judiciar.**
- m) orice alte operațiuni prevăzute de lege.

ART. 9

Notarii publici dau consultații juridice în materie notarială, altele decât cele referitoare la conținutul actelor pe care le îndeplinesc și participă, în calitate de specialiști desemnați de părți, la pregătirea și întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

ART. 10

În îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin, notarul public are competență generală, cu excepțiile prevăzute în situațiile următoare:

a) procedura succesorală notarială este de competența notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătorei în care defunctul și-a avut ultimul domiciliu;

b) în cazul moștenirilor succesive, moștenitorii pot alege competența oricăruia dintre birourile notariale din circumscripția teritorială a judecătorei în care și-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;

c) actele de protest al cambiilor, biletelor la ordin și cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătorei în care urmează a se face plata;

d) eliberarea duplicatelor și reconstituirea actelor notariale se fac de notarul public în al cărui birou se află originalul acestora.

e) În vederea evitării conflictelor de competență și a prevenirii concurenței neloiale, Colegiul director poate propune adunării generale, determinarea unor circumscripții (sectoare) în marile localități urbane pentru amplasarea sediilor birourilor notariale și competențele teritoriale ale notarilor în exercitarea atribuțiilor de la art.8.

ART. 11

Conflictele de competență între birourile notarilor publici situate în aceeași circumscripție a unei judecătorei se soluționează de acea judecătorie, la sesizarea părții interesate. Hotărârea judecătorei este definitivă.

Când conflictul intervine între birouri notariale situate în circumscripții diferite, competența aparține judecătorei în a cărei circumscripție se află biroul de notar public cel din urmă sesizat.

ART. 12

Secretarii consiliilor locale ale comunelor și orașelor unde nu funcționează birouri ale notarilor publici vor îndeplini, la cererea părților, următoarele acte notariale:

a) legalizarea semnăturilor de pe înscrisurile prezentate de părți;

b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnătură privată.

Actele prevăzute la alin. 1, în cazul în care depunerea lor este necesară la unele instituții sau agenți economici, vor fi îndeplinite de acestea.

ART. 13

Activitatea notarială a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii române și a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum și potrivit uzanțelor internaționale.

La cererea persoanelor fizice având cetățenia română, precum și a persoanelor juridice române, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

- a) redactarea de înscrisuri în vederea autentificării sau legalizării semnăturii;
- b) autentificarea înscrisurilor;
- c) legalizarea sigiliilor și a semnăturilor;
- d) darea de dată certă înscrisurilor prezentate de părți;
- e) certificarea unor fapte;
- f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;
- g) efectuarea și legalizarea traducerilor;
- h) primirea în depozit a înscrisurilor și documentelor prezentate de părți;
- i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

Activitățile notariale prevăzute la alin. 2 lit. c), f) și g) pot fi îndeplinite, de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, și la cererea persoanelor fizice sau juridice străine, în măsura în care legile și reglementările statului de reședință nu se opun.

Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum și la bordul navelor și aeronavelor sub pavilion românesc care se află staționate în raza de activitate a acestor organe, precum și la domiciliul cetățeanului român ori în alt loc, dacă acest lucru este prevăzut în convențiile internaționale la care România și statul de reședință sunt părți sau legea locală nu se opune.

CAPITOLUL 3

Organizarea activității notarilor publici

SECȚIUNEA I

Organizarea și funcționarea birourilor notarilor publici

ART. 14

(1) Activitatea notarilor publici se desfășoară în cadrul unui birou, în care pot funcționa unul sau mai mulți notari publici asociați, cu personalul auxiliar corespunzător.

(2) Prin asociere, notarul public nu-și pierde dreptul de birou notarial individual.

(3) Notarul public sau notarii publici asociați, titulari ai unui birou, pot angaja notari **substituiți**, stagiați, traducători, alt personal de specialitate, precum și personal administrativ și de serviciu necesar activității notariale.

(4) Titularul / titularii biroului notarial se determină prin cererea de înregistrare a biroului la grefa Curții de Apel în circumscripția căreia se află sediul acestuia.

(5) În cazul asociațiilor, titularul / titularii biroului se determină prin convenție civilă, înregistrată ca mai sus.

(6) La încetarea exercitării funcției de notar public al titularului, biroul notarial și arhiva acestuia se va prelua de către asociatul stabilit prin convenția civilă iar în lipsa acesteia, de către un notar public prin procedura schimbării sediului ca urmare vacantării sau unei noi numiri.

(7) Asocierea notarilor publici din aceeași localitate a circumscripției a unei judecătories se face prin libera convenție fără o procedură de avizare, iar dintr-o localitate și circumscripție în alta sau din Camere diferite, se poate face cu avizul Colegiului director al Camerei în circumscripția căreia se stabilește noul sediu, fără a diminua numărul de birouri existent în circumscripția de unde pleacă asociatul. Asocierea are scopul principal de a asigura continuitatea în organizarea și desfășurarea în bune condițiuni a serviciului public notarial.

(8) Locurile de notari publici și după caz, de birouri notariale rămase libere ca urmare schimbărilor de sediu, a excluderilor din profesie ori a încetării calității de notar public se vor putea ocupa de îndată de către cei care îndeplinesc condițiile pentru schimbarea de sediu sau numire ca notar public sau schimbare de sediu în condițiile prevăzute de regulamentul pentru aplicarea legii.

(9) În cazul suspendărilor pe durată nedeterminată prevăzută la art. 24 lit. a, locurile de notar public și respectiv a unui birou notarial devin vacante la un an de la data suspendării titularului cu excepția suspendării pentru incompatibilitate ca urmare unor funcții eligibile de primar, vice-primar, președinte sau vicepreședinte al Consiliului Județean.

(10) În cazul funcțiilor eligibile care au determinat incompatibilitatea și respectiv, suspendarea posturilor de notar public sau activității biroului notarial, termenul de vacantare este de 60 de zile de la încetarea mandatului fostului titular, dacă acesta nu-și reia activitatea de notar public.

(11) În toate cazurile de încetare a asocierii sau suspendării, foștii asociați și respectiv titulari își vor putea relua activitatea numai în circumscripția în care au exercitat funcția de notar public anterior asocierii sau suspendării, cu respectarea prevederilor art. 114 al.2 din lege.

(12) Cei care au fost suspendați din exercițiul funcției de notar ca urmare opțiunii pentru exercitarea unei alte profesii sau funcții retribuite, devenind incompatibili, vor putea cere reînscrisura ca notari publici în exercițiu, numai în limita locurilor disponibile în Camerele notarilor publici unde au exercitat ultima dată funcția de notar public, în termen de cel mult 60 de zile de la data încetării activității care a determinat incompatibilitatea.

(13) Nu beneficiază de acest drept cei care au fost înlăturați din funcțiile avute ca urmare unor abateri grave, incapacitate profesională, nedemnitate sau alte fapte care îl fac incompatibil cu funcția publică de notar.

(14) Schimbarea sediului biroului notarial dintr-o circumscripție în alta ale aceleași Camere sau în Camere diferite, în alt mod decât prin asociere, se va putea face numai după trei ani de exercitare a funcției de notar public în localitatea unde a fost numit și sub condiția existenței unui birou vacant în localitatea unde se solicită mutarea.

(15) Prin Regulamentul pentru aplicarea legii se vor stabili regulile procedurale cu privire la înregistrarea biroului notarial, asociere, mutarea sediului, încetarea asocierii, încetarea exercițiului funcției.

(16) Evidența birourilor de notari publici și lucrările privind numirea și încetarea funcției notarilor publici se efectuează de personalul de specialitate notarială din Ministerul Justiției.

Art 15

(1) Odată cu actualizarea numărului de posturi pentru notarii publici, ministrul justiției va stabili numărul de birouri notariale pentru fiecare circumscripție judecătorească.

(2) Numărul de birouri notariale stabilit pentru o circumscripție a judecătoriei, nu se reduce prin încetarea funcției titularului, suspendare sau schimbarea sediului într-o altă

circumscripție. În astfel de situații, biroul devine vacant putând fi ocupat de un alt notar sau notari asociați potrivit procedurii schimbării sediului sau să fie ocupat ca urmare numirilor noi în funcția de notar public, dintre substituții de notar public.

(3) Biroul notarial, dobândește personalitate juridică în condițiile legii, după înregistrarea în registrul special de la grefa Curții de Apel în circumscripția în care este organizat.

(4) Biroul notarial este subiect de drept financiar în condițiile art.41 din Codul fiscal indiferent de numărul notarilor publici care funcționează în acesta și forma de asociere. Ministerul finanțelor împreună cu Ministerul justiției vor elabora norme cu privire la înregistrarea și fiscalizarea activității și impozitarea veniturilor realizate dintr-o astfel de activitate publică.

(5) Prevederile din convențiile de asociere cu privire la distribuirea veniturilor și cheltuielilor privesc pe asociați în raporturile dintre ei, după îndeplinirea obligațiilor fiscale aferente întregului volum de activitate al biroului notarial.

ART. 16

În circumscripția unei judecătoriai, pot funcționa unul sau mai multe birouri sau notari publici. Numărul notarilor publici și al birourilor în care aceștia își desfășoară activitatea, se stabilește de ministrul justiției la propunerea Consiliului Uniunii, după consultarea Camerelor Notarilor Publici.

La actualizarea numărului de notari publici se va avea în vedere ca acesta să fie cel puțin egal cu numărul celor care vor dobândi calitatea de notar public în acel an dintre substituții de notari precum și a priorităților pentru schimbare de sediu, prevăzute în mod distinct. Ministrul justiției va putea stabili, în mod excepțional, locuri de notari publici și birouri notariale pe lângă numărul propus în condițiile de mai sus, prin ordin motivat, la cererea autorităților locale.

În cazul în care în circumscripția unei judecătoriai funcționează mai multe birouri de notari publici, competența teritorială a fiecăruia se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscripții.

ART. 17

Notar public poate fi cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are numai cetățenia română și domiciliul în România și are capacitatea de exercițiu al drepturilor civile;*
- b) este licențiat în drept - științe juridice - sau doctor în drept;*
- c) nu are antecedente penale;*
- d) se bucură de o bună reputație;*

e) cunoaște limba română;
f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;

g) **a îndeplinit cel puțin 2 ani funcția de substitut de notar sau a exercitat timp de cel puțin 4 ani funcția de notar de stat, magistrat, avocat sau altă funcție de specialitate juridică și a promovat examenul de notar public.**

Termenele de mai sus se reduc la jumătate dacă cel care solicită numirea a absolvit cursurile de specializare ale Institutului Notarial Român ori ale Institutului Național al Magistraturii

Art.18

Ministrul justiției poate numi, la cerere, în funcția de notar public, fără susținerea examenului și în limita locurilor stabilite în actualizare, persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.17 lit. a-f, au o vechime în specialitate juridică de minim 10 ani și dețin titlul științific de doctor în drept în una din ramurile dreptului civil.

Cererea de numire se depune la Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici care va face constatarea îndeplinirii condițiilor și existența locurilor libere la data cererii, înaintând ministrului justiției cererea cu anexele sale și propunerile de numire sau respingere.”

ART. 19

Notarul public este numit de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, în baza cererii celui interesat și după ce face dovada îndeplinirii cerințelor arătate la art. 17.

În ordinul de numire se va preciza circumscripția și localitatea în care își va avea sediul biroului, notarul numit.

ART. 20

Înainte de a-și începe activitatea, în termen de 60 de zile de la numire, notarul public este obligat să-și înregistreze biroul la Curtea de apel în circumscripția căreia își are sediul biroul de notar public. Pentru înregistrarea biroului, notarul public va prezenta sigiliul și specimenul de semnătură.

Ministrul justiției poate, în cazuri temeinic justificate, să prelungească acest termen.

Neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. 1 atrage revocarea numirii notarului public.

ART. 21

După îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 18, notarul public va depune jurământul în fața ministrului justiției și a președintelui

Uniunii Naționale a Notarilor Publici sau a reprezentanților acestora.

Jurământul are următorul conținut:

"Jur să respect Constituția și legile țării, să-mi îndeplinesc cu onoare și credibilitate publică, cu conștiință și fără părtinire atribuțiile ce-mi revin și să păstrez secretul profesional. Așa să-mi ajute Dumnezeu!"

Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a notarului public.

Notarul public fără confesiune va depune jurământul fără formulă religioasă, pe conștiință și onoare.

ART. 22

Poate fi notar stagiar cel care:

- a) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 17 lit. a) - f);
- b) a efectuat perioada de stagiu până la promovarea examenului de definitivat.

ART. 23

Notarul public poate delega pe notarul stagiar să îndeplinească următoarele atribuții:

- a) efectuarea lucrărilor de secretariat;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- c) legalizarea semnăturii traducătorului;
- d) darea de dată certă a înscrisurilor prezentate de părți;
- e) redactarea unor proiecte de înscrisuri cu conținut juridic.

Condițiile de încheiere a contractului de muncă și formarea profesională a notarului stagiar sunt în sarcina Camerei Notarilor Publici și se stabilesc prin statutul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 24

(1) După efectuarea stagiului, titularul acestui post va susține examenul de definitivat. Examinarea se va face de către Comisia formată dintr-un membru al Biroului Executiv al Uniunii Naționale a Notarilor Publici, un cadru didactic din învățământul superior de specialitate de la una din facultățile de drept de stat și doi notari publici cu pregătire și prestigiu profesional desemnați de Consiliul Uniunii.

(2) Examenul de definitivat se organizează de către Consiliul Uniunii, anual, într-o singură sesiune, candidații susținând câte o probă scrisă de teorie și respectiv, practică notarială potrivit programei de stagiu, în condițiile regulamentului de organizare și desfășurare a examenului adoptat de Consiliul uniunii.

(3) Dovada promovării examenului de definitivat se face în baza Certificatului emis de către Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, dovadă care dă dreptul titularului de a fi angajat ca substitut de notar într-un birou notarial indiferent de circumscripția sau localitatea în care a efectuat stagiul.

(4) Perioada efectuată ca stagiul notarial este considerată vechime în muncă juridică.

(5) Numărul stagiilor care pot fi angajați de către notarii publici titulari ai unui birou, se stabilește anual de către Colegiul director al camerei din fiecare circumscripție a curților de apel la cererea notarilor angajatori sau a absolvenților facultăților de drept, fără ca acest număr să fie mai mic de 10% din numărul notarilor publici existenți în acea cameră.

(6) Condițiile pentru angajarea, pregătirea profesională pe durata stagiului, verificările periodice și îndrumarea acestora de către notarul angajator se stabilesc prin regulamentul de aplicare a legii.

(7) Stagiul care nu a promovat examenul de stagiul, poate continua exercitarea funcției cu acordul angajatorului, putându-se prezenta la următorul examen. În alt mod contractul de muncă încetează.

Nepromovarea celui de-al doilea examen de stagiul, are drept consecință încetarea contractului de muncă.

(8) Cei care au promovat examenul de stagiul dar nu au devenit substituiți de notar public prin neîndeplinirea mediei minime corespunzătoare numărului de locuri se pot angaja în alte funcții juridice în sistemul propriu sau din alte domenii de activitate.

Art. 25

(1) Poate fi substituit de notar cel care :

- a) îndeplinește condițiile prevăzute de art. 17 lit a-f**
- b) a îndeplinit una din funcțiile de magistrat, procuror, avocat sau alte funcții în specialitatea juridică, timp de minim 5 ani și optează pentru această funcție.**
- c) stagiul care a susținut și promovat examenul de definitivat.**

(2) Verificarea îndeplinirii condițiilor este de competența Colegiului director al Camerei, cu procedura stabilită de regulamentul pentru aplicarea legii.

(2) Numărul substituiților de notari se stabilește anual de către Colegiul Director al Camerei în raport cu cererea notarilor publici titulari și a solicitărilor pentru angajare fără ca acest număr să depășească permanent, dublul notarilor publici în funcție.

Când numărul candidaților este mai mare decât numărul de locuri, se va organiza concurs.

(3) Pot angaja substituiți de notar, notarii publici titulari sau asociați ai unui birou înregistrat, cu minim 8 ani în exercițiul acestei funcții, cu pregătire profesională și autoritate morală corespunzătoare unei astfel de îndrumări profesionale.

(4) Prin contractul de muncă, se stabilesc competențele substituitului de notar în raport cu pregătirea și experiența profesională a acestuia, nivelul și modalitatea retribuirii precum și alte drepturi și obligații prevăzute de lege.

(5) Activitatea substituitului de notar este supusă controlului profesional și administrativ în aceleași condiții ca ale notarului titular al biroului.

(6) Celelalte prevederi privind angajarea, pregătirea și exercitarea calității de substituit de notar se vor stabili prin Regulamentul pentru aplicarea legii.

(7) Perioada exercitării funcției de substituit de notar constituie vechime juridică.”

Art. 26

(1) Notarii stagiați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi, devin notari publici în condițiile reglementărilor legale de la data angajării.

(2) Notarul titular, poate delega substitutul de notar public să îndeplinească atribuțiile prevăzute în lege, gradual, în raport cu nivelul de pregătire și dobândirea experienței profesionale.

(3) Încheierile de autentificare a oricăror convenții patrimoniale, de transmitere a drepturilor reale și dezmembrămintelor acestora, partajele voluntare precum și încheierea finală în procedura succesorală și a certificatului de moștenitor întocmite de substitutul de notar în primul an de la angajare vor fi contrasemnate de către notarul titular sau unul din notarii publici asociați desemnați în acest scop.

(4) După termenul de mai sus, substitutul de notar va putea îndeplini oricare din procedurile notariale cu avizul Colegiului director, după o prealabilă verificare a nivelului de pregătire de către acest organism profesional, la recomandarea

notarului titular, substitutul având răspunderea activității profesionale ca cea a notarului public.

Art. 27

(1) După împlinirea termenului prevăzut la art.17 lit.g, substitutul de notar se poate înscrie oricând la termenele fixate de ministerul justiției în vederea dobândirii calității de notar public.

(2) Examenul se organizează anual de către Ministerul Justiției în colaborare cu Consiliul Uniunii Notarilor Publici din România, într-o singură sesiune, atât pentru cei care au calitatea de substitut de notar cât și alți candidați prevăzuți la art. 17 lit.g din lege.

(3) Numărul de locuri, circumscriptiile și localitățile unde urmează a fi numiți notari publici, ca urmare promovării examenului, vor fi publicate în Monitorul Oficial cu cel puțin 60 de zile înainte de data examenului.

(4) Procedura de înscriere și modul de desfășurare a examenului vor fi stabilite prin regulamentul aprobat de ministrul justiției la propunerea Consiliului Uniunii în același termen ca mai sus.

(5) Examenul pentru dobândirea calității de notar public organizat pentru toate categoriile de candidați se organizează anual, la nivel național, fiind declarați admiși cei care au promovat examenul, în ordinea mediilor obținute, raportat la numărul de posturi prevăzute în actualizare.

(6) Prin Regulamentul pentru aplicarea legii se vor stabili, procedurile privind organizarea și desfășurarea examenului și media minimă, criteriile de ocupare a posturilor în raport cu media obținută de candidat și opțiunea acestuia, contestații, validare, asocieri, titularizare într-un birou sau altele.

ART. 28

Examenul de notar public se susține în fața unei comisii formate din: un membru al Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, reprezentantul Ministerului Justiției, un membru al corpului didactic din învățământul superior de specialitate și doi notari publici cu pregătire și cu prestigiu profesional, desemnați în condițiile prevăzute în regulamentul de aplicare a prezentei legi.

ART. 29

Calitatea de notar public încetează:

a) la cerere;

b) prin pensionare pentru limită de vârstă sau în cazul constatării definitive a incapacității de muncă necesară serviciului public

Limita de vârstă pentru pensionare este de 70 de ani. Peste această limită continuarea activității se poate face numai în cazuri excepționale cu acordul Consiliului Uniunii, anual și în baza examenului medical, fără ca această limită să depășească 75 de ani.

c) prin neexercitarea în mod efectiv și nejustificată a profesiei, mai mult de 6 luni, constatată de Colegiul director al Camerei și comunicată ministrului justiției pentru a dispune excluderea.”

d) prin excluderea din profesie, dispusă ca sancțiune disciplinară, în condițiile prezentei legi;

e) în cazul văditei sale incapacități profesionale determinată de lipsa de interes în pregătirea teoretică și practică ori a refuzului sistematic de a participa la formele de studiu organizate de Colegiul Director al Camerei sau consiliului Uniunii constatate ca urmare inspecțiilor profesionale.”

f) în cazul condamnării definitive pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei;

g) în cazul în care notarul public nu mai îndeplinește condițiile prevăzute de art. 16 lit. a), d) și f).

Încetarea calității de notar public se constată sau se dispune, după caz, de ministrul justiției.

ART. 30

Exercițiul funcției de notar public se suspendă:

a) în caz de incompatibilitate;

b) în situațiile prevăzute la art. 41 lit. c) și art. 42 din prezenta lege;

c) în caz de neachitare a obligațiilor bănești profesionale, după 6 luni de la scadența acestora, până la achitarea debitului;

d) în caz de incapacitate temporară de muncă.

e) la cerere, pe durată determinată, pentru motive temeinice.”

ART. 31

Suspendarea se dispune de ministrul justiției, la cererea sau sesizarea Consiliului Uniunii după efectuarea cercetării administrative în cazurile prevăzute de art.47 lit.r și art. 30 lit.a ori în baza hotărârii Consiliului de disciplină și incompatibilități.

SECȚIUNEA II

Camera Notarilor Publici

ART. 32

În circumscripția fiecărei Curți de apel funcționează câte o Cameră a Notarilor Publici, cu personalitate juridică.

Din Cameră fac parte toți notarii publici și substituiți de notar care funcționează în circumscripția Curții de Apel.

Camera Notarilor Publici este condusă de un colegiu director format dintr-un președinte, un vicepreședinte și 3 - 5 membri, număr în care va fi cuprins un reprezentant al candidaților de notari publici.

Colegiul director este ales de adunarea generală a membrilor Camerei, pentru o perioadă de 3 ani, dintre notarii publici.

Drepturile și obligațiile statutare precum și exercitarea acestora de către notarii substituiți în calitate de membri ai Camerei Notarilor se stabilesc prin Statutul Uniunii.

Membrii Colegiului director vor primi o indemnizație al cărei quantum se va stabili de adunarea generală.

Colegiul director va avea angajat personal de specialitate și auxiliar, în numărul și în structura stabilite de adunarea generală a notarilor publici din județele ce compun circumscripția Camerei.

Colegiul director al Camerei Notarilor Publici are următoarele atribuții:

a) organizează și exercită controlul profesional și administrativ la birourile notariale din circumscripția Camerei, în colaborare cu Consiliul Uniunii.

b) organizează învățământul profesional cu notarii publici, substituiți de notari și notari stagiați potrivit programului de pregătire a acestora, inclusiv a prevederilor specifice activității din dreptul comunitar.

c) avizează angajarea de către notarii titulari a substituiților de notari în limitele și condițiile prevăzute de lege și regulamentul pentru aplicarea acesteia. Numărul maxim de substituiți de notar se stabilește de adunarea generală a fiecărei Camere.

d) comunică Consiliului Uniunii și după caz, Ministerului Justiției toate datele cu privire la activitatea birourilor notarilor publici în vederea actualizării numărului de birouri și de notari publici în circumscripțiile Camerei, potrivit condițiilor social economice și a altor criterii de evaluare a necesarului.

- e) asigură preluarea arhivei notariale de la notarii publici care și-au încetat activitatea în condițiile legii.
- f) deleagă, pentru o perioadă determinată, un notar public din aceeași circumscripție a judecătoriei sau după caz, dintre alți notari publici să asigure funcționarea biroului notarial al cărui titular este în imposibilitate temporară de a-și exercita funcția, ori suspendat fiind, asigurând continuitatea activității biroului notarial și personalului angajat al acestuia, dacă în localitatea nu este organizat un alt birou notarial.
- g) determină prin măsuri obligatorii, dotarea birourilor notariale cu sistemele de informatizare și comunicare, a implementării programelor compatibile cu legislația națională și internațională stabilită la nivelul Consiliului Uniunii și a celor proprii.
- h) asigură informarea notarilor publici din circumscripția Camerei, cu privire la modificările sau noile dispoziții legale de interes profesional cât și cu privire la propria activitate.
- i) atribuțiile membrilor Colegiului director precum și modalitatea de alegere a acestora de către adunarea generală a Camerei, precum și atribuțiile acesteia din urmă se stabilesc prin Statutul Uniunii.
- j) aduce la îndeplinire hotărârile Consiliului Uniunii și adunării generale
- k) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege, regulamentul pentru aplicarea legii sau Statut.”

SECȚIUNEA III

Uniunea Națională a Notarilor Publici

ART. 33

Camerele notariale se constituie în Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, organizație profesională cu personalitate juridică în conformitate cu Statutul Uniunii adoptat de Congres.

(2) Structura, competențele statutare, sediul și celelalte elemente specifice persoanei juridice se stabilesc prin Statutul Uniunii.

(3) Statutul și actul constitutiv al uniunii se publică în Monitorul oficial în termen de 30 de zile de la adoptarea, modificarea sau completarea acestora.

ART. 34

Consiliul Uniunii este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere, ales în adunarea generală a acesteia, precum și din președintele și vicepreședinții Uniunii, aleși de Congres.”

Alegerea președintelui și vicepreședinților precum și a altor organisme în structura de conducere și reprezentare, precum și atribuțiile acestora se stabilește prin statutul Uniunii

Consiliul Uniunii are următoarele atribuții principale:

- a) propune ministrului justiției numărul de posturi pentru notarii publici precum și de birouri notariale în vederea actualizării periodice a acestora în raport cu condițiile social-economice locale și solicitarea serviciului notarial, comunicate de Camere.**
- b) propune ministrului justiției numirea suspendarea, revocarea ori încetarea calității de notar, la propunerea Camerelor, în cazurile prevăzute de lege ori regulamentului de aplicare a acesteia.**
- c) stabilește cu aprobarea ministrului justiției, onorariile minimale pentru serviciile prestate de notarii publici precum și reducerile sau scutirile la plata acestora de către unele categorii de persoane.**
- d) stabilește defalcarea către Uniune și respectiv Camere a cotei de contribuție profesională a notarilor stabilită de Congresul Uniunii.**
- e) organizează și urmărește instituirea sistemelor de informatizare între Uniune și Camere precum și la nivelul birourilor notariale, potrivit programelor proprii și a acelor în cooperare cu notariatele europene.**
- f) organizează periodic, cu conducerile Camerelor dezbateri și analize cu privire la practica notarială din cuprinsul acestora, adoptând măsuri pentru unificarea și aplicarea legii, precum și a cunoașterii practicilor notariale internaționale.**
- g) reprezintă și apără interesele legale ale Camerelor și ale notarilor publici în raporturile cu terții pe plan intern și internațional.**
- h) formulează propuneri autorităților cu inițiativă legislativă în vederea îmbunătățirii sistemului legislativ specific, de adaptare și corelare cu reglementările dreptului comunitar și în raport de condițiile vieții social economice și a nevoilor de reglementare determinate de practică.**
- i) întocmește sinteza practicii notariale și a volumului activității, a taxelor și onorariilor percepute, a circuitului civil al bunurilor precum și alte aspecte de interes profesional,**

economic și social pe care o prezintă anual ministrului justiției sau oricând, la cererea acestuia.

j) în calitate de organ jurisdicțional, soluționează contestațiile împotriva hotărârilor Consiliului de disciplină și incompatibilități, a plângerilor notarilor publici împotriva deciziilor și hotărârilor Colegiului director și respectiv adunării generale adoptate cu încălcarea legii și a statutului.

k) desemnează, la propunerea Camerelor, reprezentanți în organismele internaționale la care Uniunea a aderat și organizează manifestări interne de interes profesional cu participare internațională.

l) adoptă hotărâri obligatorii pentru Camere și notarii publici cu privire la calitatea și profesionalismul procedurilor notariale, a creșterii prestigiului și interesului social al acestui serviciu de interes public, a exigențelor în respectarea normelor de deontologie față de solicitatorii serviciului notarial și în raporturile dintre notari.

m) desemnează notari publici care participă împreună cu reprezentanții ministerului justiției la efectuarea controlului profesional și administrativ la Camerele notarilor publici și birourile notariale, potrivit programelor și tematicii întocmite de compartimentul de specialitate din ministerul justiției.

n) organizează și coordonează activitatea de editare a publicațiilor proprii privind teoria și practica notarială internă și internațională și a altor lucrări de interes în informarea profesională.

o) constituie Biroul executiv din președinte, vicepreședinti și doi membri desemnați de Consiliul Uniunii.

p) întocmește proiectul de Statut al Uniunii, al Casei de Asigurări pentru garantarea răspunderii civile precum și al Codului deontologic, pe care le prezintă în Congresul Uniunii pentru adoptare.

r) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege, regulamentul de aplicare și statutul uniunii.

Organizarea activității Uniunii și a Consiliului se stabilește prin Statutul Uniunii în limitele prevăzute de lege.

ART. 35

(1) Garantarea răspunderii civile a notarilor publici ca urmare exercitării funcției, se face prin Casa de asigurări, organizată în acest scop, cu personalitate juridică distinctă, constituită pe principiul mutualității.

(2) Notarii publici au obligația să încheie contractul de asigurare înainte de începerea activității, făcând această

dovadă la înregistrarea în registrul Curții de Apel în circumscripția căreia și-a stabilit sediul.

(3) Limita minimă a valorii, anuale de asigurare, nu poate fi mai mică de 10% din brutul încasărilor, cu titlu de onorarii din anul anterior.

(4) Pentru debutanți, valoarea de asigurare pentru răspunderea civilă, nu poate fi mai mică de 50 milioane în primul an de activitate, fracționat în raport cu data începerii exercițiului funcției.

(5) Nivelul primei de asigurare datorată valorii asigurate, precum și modalitățile de plată și alte clauze se stabilesc prin contractul cadru aprobat de Consiliul Uniunii la propunerea Consiliului de administrație al Casei de asigurări.

(6) Notarii publici, pot opta, pe lângă garantarea răspunderii civile în sistem propriu, și pentru încheierea de asigurări suplimentare la alte societăți de asigurare în același scop.

(7) Plățile efectuate cu titlu de prime de asigurare sunt cheltuieli profesionale deductibile.

(8) La încetarea exercițiului funcției în condițiile art. 29 din lege, fostului notar public asigurat i se restituie 50% din contribuția achitată cu titlu de prime de asigurare din care se scad plățile efectuate de Casa de asigurări cu titlu de daune din culpa notarului public.

(9) Prin statutul casei de asigurări se stabilește compunerea fondului de asigurare precum și modalitățile de creștere a acestuia prin reinvestirea unei părți până la limita de risc asigurat.”

Art. 36

(1) Răspunderea disciplinară a notarilor publici se stabilește, în condițiile legii, de către Consiliul de disciplină și incompatibilități care funcționează ca organ de jurisdicție proprie la nivel național.

(2) Consiliul de disciplină și incompatibilități este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere desemnat de adunarea generală, dintre notarii cu experiență, probitate profesională și morală.

(3) Notarul public cel mai în vârstă exercită calitatea de președinte al Consiliului de disciplină.

(4) Consiliul soluționează cererile de declanșare a procedurii răspunderii disciplinare formulate de către Colegiul Director al Camerei, Consiliului Uniunii, sau compartimentul de specialitate din cadrul Ministerului Justiției.

(5) Consiliul de disciplină și incompatibilități judecă în complet de 5 (cinci) membrii desemnați de președinte.

(6) Procedurile de înregistrare a acțiunilor disciplinare sau de incompatibilitate, fixarea termenului, evidența și alte asemenea, aferente organizării și desfășurării activității, se stabilesc prin Regulamentul pentru aplicarea legii și a regulamentului propriu aprobat de către Consiliul Uniunii.

(7) Starea de incompatibilitate poate fi sesizată din oficiu sau la cererea celor care au în competență sesizarea Consiliului de disciplină și incompatibilități, ca acțiune disciplinară.

(8) Împotriva hotărârii Consiliului de disciplină și incompatibilități, părțile se pot adresa Consiliului Uniunii ca instanță de recurs.

(9) Hotărârea Consiliului Uniunii poate fi atacată la instanța de contencios administrativ competentă.”

Art.37

(1) Uniunea Națională a Notarilor Publici cuprinde în structura sa Institutul Notarial Român, instituție cu personalitate juridică, având ca obiect pregătirea și perfecționarea în domeniul notarial, a notarilor publici, a celor care solicită numirea în această funcție precum și a personalului de specialitate și serviciu.

(2) Institutul Notarial Român, denumit în continuare Institutul, este organizat prin grija Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, cu aportul camerelor notarilor ca părți asociate.

(3) Programele de studiu, durata cursurilor pe specialități, probleme de personal și capital se stabilesc prin actul constitutiv și regulamentul de organizare și funcționare avizat de Ministerul Justiției și Ministerul Învățământului.

CAPITOLUL 4

Drepturile și îndatoririle notarilor publici

SECȚIUNEA I

Drepturile notarilor publici

ART. 38

Notarii publici își exercită personal profesiunea și se bucură de stabilitate în funcție, neputând fi mutați în altă localitate fără acordul lor.

ART. 39

Notarii publici nu pot fi cercetați, percheziționați, reținuți, arestați sau trimiși în judecată penală sau contravențională, fără avizul

ministrului justiției, pentru fapte săvârșite în legătură cu exercițiul activităților profesionale.

ART. 40

Notarii publici au dreptul la onorarii pentru fiecare serviciu prestat, în conformitate cu art. 28 alin. 2 lit. c).

ART. 41

Notarul public are dreptul la concediu de odihnă, în condițiile stabilite prin statut.

ART. 42

Notarii publici beneficiază de drepturile de asigurări sociale pe baza contribuției la sistemul asigurărilor sociale de stat, în condițiile legii.

Notarii publici își pot organiza Casă de asigurări sociale proprie în condițiile legii sau pot să încheie asigurări suplimentare.”

ART. 43

Exercitarea profesiei de notar public este incompatibilă cu:

a) desfășurarea unei activități salarizate sau retribuite în orice mod, activitate permanentă sau ocazională, inclusiv în alte profesii liberale cu excepția:

- activității didactice universitare;

- activității literare și publicistice;

- calității de deputat sau senator, ori a celei de consilier în consiliile județene sau locale, pe durata mandatului;

b) desfășurarea unor activități comerciale, direct sau prin persoane interpușe;

c) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de asociat comandat în societățile în comandă simplă sau pe acțiuni, administrator al unei societăți cu răspundere limitată, președinte al unui consiliu de administrație, membru al consiliului de conducere, director general sau director al unei societăți pe acțiuni, administrator al unei societăți civile.

SECȚIUNEA II

Îndatoririle și răspunderile notarilor publici

ART. 44

Notarii publici și personalul birourilor notariale au obligația să păstreze secretul profesional cu privire la actele și faptele despre care au luat cunoștință în cadrul activității lor, chiar și după încetarea funcției, cu excepția cazurilor în care legea sau părțile interesate îi eliberează de această obligație.

(2) Constituie secret profesional, actele de dispoziție cu caracter patrimonial, dispozițiile pentru cauză de moarte, liberalitățile, convențiile matrimoniale, recunoașterea filiației, depozitul notarial în condițiile contractului, declarațiile de înfiere, autentificate de notarul public.

(3) Actele autentificate de notarul public și supuse înscrierii în evidențele de publicitate imobiliară sau alte registre publice, vor putea fi consultate de persoanele sau autoritatea care justifică un interes legal, la aceste locuri de înregistrare.

(4) În cazul exercitării controlului judiciar, instanțele de judecată sesizate cu acțiuni în anularea actului notarial, vor putea consulta originalul actului și anexele acestuia la arhiva locului de păstrare, potrivit regulilor de cercetare judecătorească.”

ART. 45

(1) Notarul public este obligat să asigure serviciul notarial corespunzător activității publice.

(2) În localitățile în care funcționează un singur notar public, acesta este obligat ca pe durata concediului legal sau a absenței justificate să indice la loc vizibil sediile birourilor notariale cele mai apropiate unde solicitanții actelor notariale se pot adresa.

(3) În zilele declarate libere și sărbătorile legale, Colegiul director al Camerei va face publice adresele birourilor notariale programate să asigure serviciul notarial pentru cazurile de urgență, programare care va fi afișată la fiecare sediu al birourilor notariale din acea localitate.

(4) În cazul absenței motivate, îndelungate, a notarului public din localitățile prevăzute la alin.2 sau la cerere în celelalte cazuri, Colegiul director va delega un notar public, pentru îndeplinirea atribuțiilor titularului, pe un timp determinat, cu stabilirea drepturilor și obligațiilor ce revin acestuia pe durata de delegare.

ART. 46

Răspunderea civilă a notarului public poate fi angajată, în condițiile legii civile, pentru încălcarea obligațiilor sale profesionale, atunci când acesta a cauzat un prejudiciu.

Asigurarea de răspundere profesională a notarului public se realizează prin casa de asigurări, constituită în acest scop.

Titlul executoriu îl constituie hotărârea judecătorească irevocabilă prin care se stabilește culpa notarului public în producerea prejudiciului și întinderea acestuia, dacă procesul civil s-a purtat în contradictoriu cu notarul public.

ART. 47

Sunt considerate abateri disciplinare, în sensul prezentei legi, următoarele:

- a) încălcarea competenței materiale și teritoriale stabilite prin lege și regulamentul pentru aplicarea acesteia.**
- b) întârziere nejustificată în efectuarea procedurilor notariale.**
- c) lipsă nejustificată de la birou**
- d) comportament și ținută necorespunzătoare, care aduce atingere onoarei și probității profesionale specifice serviciului public.**
- e) neparticiparea sistematică, la acțiunile organizate de Colegiul director sau Adunarea generală.**
- f) nerespectarea dispozițiilor legale și a regulamentelor cu privire la stabilirea și încasarea taxelor legale și a onorariilor**
- g) opunerea la efectuarea controlului de către organismele notariale sau ale autorității fiscale.**
- h) încălcarea obligațiilor legale cu privire la păstrarea secretului profesional, dacă aceasta nu constituie infracțiune.**
- i) folosirea sau acceptarea în orice mod a mijloacelor neloiale de atragerea clienței**
- j) desfășurarea, directă sau prin persoane interpuse a unor activități incompatibile cu calitatea de notar public, potrivit legii.**
- K) refuzul de a participa la formele de pregătire sau specializare organizate de Colegiul director, Adunarea generală sau Consiliul Uniunii, pentru toți notarii publici sau ca sancțiune complementară.**
- l) lipsa de interes sau refuzul nejustificat pentru organizarea activității biroului notarial în vederea accesibilității la sistemul informatizat al Camerei și al Uniunii.**
- m) nerespectarea hotărârilor adoptate de Consiliul Uniunii, Adunarea generală sau deciziile Colegiului director cu privire la problemele de organizare a activității notariale.**
- n) neîndreptarea erorilor constate prin actele de control profesional și administrativ în termenul ordonat, precum și stăruința în aceleași practici nelegale sau neregulamentare.**
- o) defăimarea sau formularea de aprecieri cu privire la alți notari publici și competența lor în scopul atragerii de cliență prin mijloace de concurență neloială.**
- p) conduită necorespunzătoare față de solicitatorii serviciului notarial ori prezentarea în fața acestora în stării sau comportamente care aduc atingere onoarei și demnității funcției de notar public.**

r) încălcarea normelor cuprinse în Codul deontologic cu privire la exercitarea funcției de notar public.

s) neachitarea la timp și nejustificat mai mult de 30 de zile a cotelor de contribuție profesională.

t) oricare alte fapte constatate de organismele statutare, autorități sau sesizate de persoanele interesate, dacă prin acestea au fost atinse valorile morale, profesionale și deontologice ce privesc exercițiul funcției publice a notarului.

ART. 48

(1) Acțiunea disciplinară se exercită de Colegiul director, urmare actelor de control, a sesizărilor directe sau a constatărilor din oficiu ori la sesizare Consiliului Uniunii sau ministerului justiției prin compartimentul de specialitate.

(2) Acțiunea disciplinară se judecă de Consiliul de disciplină și incompatibilități al Uniunii Naționale al Notarilor Publici.

(3) Audierea celui în cauză este obligatorie, primirea apărărilor formulate se face de către cei de la alin.1 după caz.

(4) În cazul în care se propune suspendarea din funcție sau excluderea din profesie, este obligatorie cercetarea prealabilă, care se efectuează de Colegiul director al Camerei din care face parte notarul.

(5) Consiliul de disciplină și incompatibilități soluționează acțiunea disciplinară potrivit regulilor stabilite în regulamentul pentru aplicarea legii și a regulamentului propriu care se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă cu privire la procedura de citare, audiere, administrarea dovezilor, adoptarea și comunicarea hotărârii.

(6) Hotărârea Consiliului de disciplină și incompatibilități poate fi atacată de către oricare din părți la Consiliul Uniunii în termen de 15 zile de la comunicare.

(7) Hotărârile definitive prin care se dispune suspendarea din funcție pe durată determinată, excluderea din profesie sau a stărilor de incompatibilitate se comunică, de către Consiliul Uniunii, ministrului justiției pentru a dispune punerea în aplicare a hotărârii și executarea sancțiunii disciplinare.

(8) Instanțele de judecată competente care au fost sesizate cu soluționarea contestațiilor împotriva ordinului ministrului au obligația comunicării hotărârii definitive ministerului justiției pentru cazurile de suspendare sau excludere și Consiliului Uniunii, în toate celelalte cazuri, în vederea punerii în executare.”

Art. 49

(1) Exercițiul drepturilor și obligațiilor legale și statutare se realizează în mod egal fără nici un fel de discriminare, începând de la data exercitării funcției în condițiile legii, indiferent de vechimea în specialitatea anterioară.

(2) Prin Regulamentul pentru aplicarea legii și respectiv Statutul Uniunii se va stabili în mod excepțional, condițiile de vechime juridică, necesară angajării și îndrumării stagiilor și substituțiilor de notari publici, precum și a funcțiilor de conducere a Camerelor și Uniunii.

Art. 50

(1) Sancțiunile disciplinare se aplică în raport cu gravitatea faptei și constau în:

a) observație scrisă

b) restrângerea pe o durată determinată a exercițiului unor drepturi statutare cu privire la funcțiile eligibile sau de angajare a stagiilor și îndrumarea acestora.

c) sancțiuni pecuniare în limita a 1-5% din venitul mediu brut calculat pentru ultimele 6 luni datei constatării abaterii disciplinare.

Suma stabilită prin hotărârea Consiliului de disciplină și incompatibilități se face venit la bugetul Camerei și nu constituie cheltuială deductibilă.

Neachitarea, sumei stabilite, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii, atrage suspendarea de drept a notarului public din exercițiul funcției cu obligarea la penalitățile legale, până la data achitării lor.

Hotărârea Consiliului de disciplină și incompatibilități și după caz, hotărârea judecătorească definitivă și executorie constituie titlu executoriu.

d) suspendarea din funcție pe o durată de până la un an

e) excluderea din profesie.

În cazurile prevăzute la lit. a-d, Consiliul de disciplină poate dispune și sancțiunea complementară a obligării notarului public cercetat să urmeze una din formele de pregătire profesională în domeniile și termenele, cuprinse în programul stabilit de Colegiul director al Camerelor.”

ART. 51

În cazul în care împotriva notarului public s-a luat măsura arestării preventive, ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, va lua măsura suspendării din funcție până la soluționarea cauzei penale, potrivit legii.

Dacă hotărârea de condamnare a rămas definitivă și ea se referă la infracțiunile prevăzute de art. 23 lit. f) din lege, cu acea dată ministrul justiției dispune excluderea din profesie a notarului public condamnat.

Sigiliul, registrele și lucrările notarului public suspendat sau exclus vor fi depuse la Camera Notarilor Publici, sub luare de dovadă.

CAPITOLUL 5

Procedura actelor notariale

SECȚIUNEA I

Dispoziții comune

ART. 52

Toate actele notariale se îndeplinesc la cerere.

Înscrisurile redactate de părți sau, după caz, de reprezentanții lor legali sau convenționali vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condițiilor de fond și formă, notarul public putându-le aduce modificările și completările corespunzătoare, cu acordul părților.

Actele și procedurile pentru care este necesară formularea în scris a cererii se stabilesc prin regulamentul de aplicare a legii.

Înscrisurile referitoare la actele notariale se redactează potrivit voinței părților și în condițiile prevăzute de lege.

Înscrisurile vor fi redactate citet, îngrijit și fără prescurtări; mențiunile în cifre se vor înscrie și în litere, iar locurile goale se vor completa prin tragere de linii.

În cadrul lucrărilor de îndeplinire a actelor notariale, notarul public stabilește identitatea, domiciliul și capacitatea părților, în afara cazurilor în care se solicită dare de dată certă, întocmirea de copii legalizate sau acordarea de consultații juridice notariale.

ART. 53

Înscrisurile pentru care legea prevede forma autentică vor fi redactate numai de notari publici, de avocatul părților interesate sau de consilierul juridic ori reprezentantul legal al persoanei juridice. Persoanele care au pregătire juridică superioară vor putea redacta înscrisurile în care figurează ca parte, ele, soții, ascendenții sau descendenții lor.

Consultațiile date de notarul public în domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale și se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe bază de contract cu durată determinată.

ART. 54

Notarul public are obligația să deslușească raporturile reale dintre părți cu privire la actul pe care vor să-l încheie, să verifice dacă scopul pe care îl urmăresc este în conformitate cu legea și să le dea îndrumările necesare asupra efectelor lui juridice.

De asemenea, el trebuie să ceară părților, ori de câte ori este cazul, documentele justificative și autorizațiile necesare pentru încheierea actului sau, la cererea acestora, va putea obține el însuși documentația necesară.

Actele din care rezultă drepturi ce urmează a fi supuse publicității mobiliare sau imobiliare se vor comunica de îndată, la locul unde se ține această evidență, de notarul public, care va face și demersurile necesare în numele titularilor pentru aducerea la îndeplinire a tuturor lucrărilor de publicitate. Se exceptează cazul în care părțile interesate vor cere în scris să îndeplinească ele însele formalitățile de mai sus.

În vederea îndeplinirii obligațiilor ce-i revin potrivit alin. 2 și 3, notarul public va avea acces liber la birourile de publicitate mobilă și imobiliară.

Notarul public nu poate refuza îndeplinirea actului notarial solicitat decât în condițiile arătate la art. 6.

ART. 55

Organele de ordine publică vor acorda sprijin notarilor publici, în cazul în care aceștia sunt împiedicați să-și exercite atribuțiile. De asemenea, autoritățile administrației publice locale au obligația ca în cadrul atribuțiilor lor să acorde notarilor publici concursul solicitat pentru îndeplinirea actelor notariale.

În cazul în care activitatea notarială este organizată permanent sau temporar, la cererea autorităților locale, acestea au obligația asigurării spațiului corespunzător desfășurării activității publice.

ART. 56

Actele solicitate de părți și orice acte de procedură notarială se întocmesc în limba română.

Cetățenilor aparținând minorităților naționale sau persoanelor care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română li se acordă posibilitatea de a lua cunoștință de cuprinsul actului printr-un interpret. Funcția de interpret poate fi îndeplinită, în afară de notarul public, și de un angajat din cadrul biroului notarial, care cunoaște limba acelei persoane, precum și de traducătorii autorizați.

Actele redactate de părți și prezentate pentru efectuarea operațiunilor notariale vor fi în limba română.

La cererea justificată a părților, notarul public poate îndeplini acte în legătură cu înscrisurile întocmite de părți într-o altă limbă decât cea română, numai dacă notarul instrumentator cunoaște limba în care sunt întocmite actele sau după ce a luat cunoștință de cuprinsul acestora prin interpret, caz în care un exemplar tradus în limba română și semnat de cel ce a efectuat traducerea va fi atașat la dosar.

Înscrisurile destinate a fi traduse într-o limbă străină se vor redacta fie pe două coloane, cuprinzând în prima coloană textul în limba română, iar în cea de-a doua, textul în limba străină, fie în mod succesiv, mai întâi textul în limba română, continuându-se cu textul în limba străină.

ART. 57

Actele notariale se îndeplinesc la sediul biroului notarului public în timpul programului de serviciu cu publicul, afișat în mod corespunzător.

Un act notarial se poate îndeplini în afara sediului biroului notarului public, în limitele circumscripției sale teritoriale, dacă la încheierea lui este interesat un număr mai mare de persoane sau partea care-l solicită este împiedicată să se prezinte, din motive temeinice, la sediul biroului.

În cazul în care întocmirea unui act notarial nu suferă amânare din motive obiective, acesta va putea fi îndeplinit și în afara programului de lucru, la cererea părții interesate.

Nu sunt supuse acestor reguli, consultațiile sau asistența notarială acordată părților în condițiile art.58 din lege.

Art.58

(1) La cererea părții căreia notarul public îi asigură asistență și consultanță notarială, notarul poate însoți pe aceasta la biroul notarial unde se îndeplinește actul, indiferent de circumscripție, făcându-se despre aceasta mențiune în încheiere de către notarul locului facerii actului.

(2) Notarul părții asistate, va semna actul alături de aceasta cu mențiunea „confirm conținutul actului și luarea consimțământului”.

(3) Cheltuielile organizate cu deplasarea notarului și onorariul datorat se suportă de partea care a solicitat asistența, dacă părțile nu au convenit altfel.

ART. 59

Îndeplinirea actelor notariale, în afară de redactarea înscrisurilor și de consultațiile juridice notariale, se constată prin încheiere, care va cuprinde:

a) sediul biroului notarial;

- b) denumirea încheierii și numărul acesteia;
- c) data îndeplinirii actului notarial;
- d) numele și prenumele notarului public;
- e) locul unde s-a îndeplinit actul notarial, în cazul îndeplinirii în afara sediului biroului notarial, precizându-se împrejurarea care justifică întocmirea înscrisului în acel loc;
- f) numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul acestora și mențiunea faptului prezentării lor în persoană, reprezentate ori asistate, precum și modul în care li s-a constatat identitatea, cu excepția încheierilor prin care se dă dată certă înscrisurilor sau se legalizează copii de pe înscrisuri;
- g) arătarea îndeplinirii condițiilor de fond și de formă ale actului notarial întocmit în raport cu natura acelui act;
- h) constatarea îndeplinirii actului notarial și a citirii acestuia de către părți;
- i) mențiunea perceperii taxelor de timbru, a onorariului și cuantumului acestora;
- j) semnătura notarului public;
- k) sigiliul biroului notarului public.

ART. 60

Părțile participante la actul notarial pot fi identificate de notarul public prin mențiunea în încheiere că ele sunt cunoscute personal de acesta. În cazul în care notarul public nu cunoaște părțile, este obligat să se convingă de identitatea acestora, stabilită, după caz, prin:

- a) acte de identitate sau legitimații oficiale prevăzute cu semnătură, ștampilă și fotografia posesorului;
- b) atestarea avocatului care asistă partea;
- c) doi martori de identitate, cunoscuți personal de notarul public sau legitimați conform lit. a).

Nu poate fi martor de identitate cel care:

- a) nu a împlinit 18 ani;
- b) figurează în act ca parte sau ca beneficiar;
- c) din cauza unei deficiențe psihice sau fizice nu este apt pentru dovedirea identității.

ART. 61

În situația în care se refuză îndeplinirea actului notarial, încheierea de respingere se va da numai dacă părțile stăruie în cerere, după ce li s-a atras atenția că actul solicitat este contrar legii sau bunelor moravuri. Încheierea va cuprinde și motivarea refuzului, calea de atac la judecătorie și termenul de exercitare.

Îndeplinirea actului notarial poate fi respinsă și pentru următoarele motive:

a) solicitarea lucrărilor în afara orelor de lucru, cu excepția cazurilor de urgență motivată;

b) neprezentarea documentației necesare sau prezentarea ei incompletă;

c) neplata taxelor și a onorariului stabilit;

d) imposibilitatea identificării părților sau lipsa lor de discernământ.

Art. 62

Taxele și onorariile datorate serviciului notarial prestat și aferent îndeplinirii procedurii și redactării încheierii de respingere, se achită de parte anticipat, iar în caz de refuz se debitează în condițiile prezentei legi.

ART. 63

Încălcarea cerințelor prevăzute la art. 59 lit. c), f), j) și k) se sancționează cu nulitatea, iar a celorlalte cerințe cu anularea, în afară de cazul în care îndeplinirea acestora rezultă din lucrările actului.

ART. 64

Actele notariale care prezintă erori materiale sau omisiuni vădite pot fi îndreptate sau completate prin încheiere de către notarul public, la cerere sau din oficiu, cu acordul părților, dacă lucrurile cuprind date care fac posibilă îndreptarea greșelilor sau completarea omisiunilor. Acordul părților se prezumă dacă, fiind legal citate, nu-și manifestă opunerea. Despre îndreptarea sau completarea efectuată se face mențiune pe toate exemplarele actului.

Încheierea pentru îndreptarea erorii materiale sau omisiunii va purta mențiunea expresă că face parte integrantă din actul al cărui conținut se îndreaptă eroarea sau omisiunea și se va comunica tuturor părților din act.

Dacă actul inițial a fost comunicat de către notarul public în condițiile art.45 al.3 din lege în vederea efectuării lucrărilor de publicitate, un exemplar din încheierea de îndreptare se va comunica aceluși serviciu, dacă eroarea sau omisiunea privește fondul înscrierii.”

ART. 65

Actele care au dispărut fără a mai fi rămas un exemplar original se reconstituie la cerere, prin încheiere, pe baza acordului părților sau, după caz, a succesorilor acestora. Reconstituirea se face la biroul notarului la care s-a întocmit actul.

În lipsa acordului părților, reconstituirea actelor dispărute se va face de judecătoria în circumscripția căreia își are sediul biroul

notarial care a întocmit actul, în conformitate cu dispozițiile din Codul de procedură civilă.

În cazul în care actul dispărut a fost întocmit de alte instituții cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria în circumscripția căreia își are sediul instituția care a întocmit acel act sau se află domiciliul ori sediul uneia dintre părți, după caz.

ART. 66

Notarul public nu poate îndeplini acte notariale, sub sancțiunea nulității, dacă:

a) în cauză sunt părți sau interesați în orice calitate, el, soțul, ascendenții și descendenții lor;

b) este reprezentantul legal ori împuternicitul unei părți care participă la procedura notarială.

ART. 67

În cazul în care, valabilitatea în străinătate a actului notarial, este necesară supralegalizarea semnăturii și sigiliului notarului public de către Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și misiunea diplomatică sau oficiul consular din România ale statului în care actul urmează a fi folosit, notarul public va pune în vedere părții obligația îndeplinirii acestei cerințe.

Birourile notariale nu pot lua în considerare actele care emană de la autoritățile altui stat, decât dacă semnăturile și sigiliile acelor autorități sunt supralegalizate de către misiunea diplomatică sau oficiul consular al României din acest stat sau de către Ministerul Afacerilor Externe al României.

În cazul în care prin convenții internaționale la care România este parte se prevede altfel, se aplică acele convenții.

SECȚIUNEA II

Autentificarea actelor

ART. 68

Pentru autentificarea unui act, notarul public verifică și stabilește, în prealabil, identitatea părților.

Părțile pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procură specială autentică.

ART. 69

Când notarul public are îndoieli cu privire la deplinătatea facultăților mintale ale vreuneia dintre părți, procedează la autentificare numai dacă un medic specialist atestă în scris că partea poate să-și exprime în mod valabil consimțământul în momentul încheierii actului.

În acest caz, din oficiu sau la cererea părții interesate, notarul public va putea solicita prezentarea de către aceasta a

doi martori asistenți care vor confirma cu privire la voința exprimată și consimțământul dat în legătură cu conținutul actului și semnăturile părților.

ART. 70

Pentru a lua consimțământul părților, după citirea actului, notarul public le va întreba dacă au înțeles conținutul acestuia și dacă cele cuprinse în act exprimă voința lor.

Pentru motive temeinice, notarul public poate lua separat, dar în aceeași zi, consimțământul părților care figurează în act. În acest caz, în încheierea de încuviințare a autentificării se va menționa ora și locul luării consimțământului fiecărei părți.

ART. 71

Declarația de voință a surdului, mutului sau surdomutului, știutori de carte, se va da în scris în fața notarului public, prin înscrierea de către parte, înaintea semnăturii, a mențiunii "consimt la prezentul act, pe care l-am citit".

Dacă surdul, mutul sau surdomutul se găsesc din orice motiv în imposibilitate de a scrie, declarația de voință se va lua prin interpret.

Pentru a lua consimțământul unui nevăzător, notarul public va întreba dacă a auzit bine când i s-a citit înscrisul și dacă cele auzite reprezintă voința sa, consemnând acestea în încheierea de autentificare.

Și în aceste cazuri, notarul public, din oficiu sau la cererea părții interesate poate solicita proba cu martori prevăzută la art.69 al.2.

ART. 72

În cazul acelor care din pricina infirmității, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public, îndeplinind actul, va face mențiune despre această împrejurare în încheierea pe care o întocmește, mențiunea astfel făcută ținând loc de semnătură.

ART. 73

Notarul public sau partea interesată, poate solicita prezența martorilor asistenți în oricare alte situații care privesc autentificarea actelor, martorii semnând actul cu mențiunea că au fost prezenți la citirea actului, luarea consimțământului și semnăturilor.

ART. 74

Toate exemplarele originale ale înscrisului autentificat, cerute de părți, precum și cel ce se păstrează în arhiva biroului notarial, împreună cu anexele care fac parte integrantă din acest înscris, se

semnează în fața notarului public de către părți sau reprezentanții lor și, după caz, de cei chemați a încuviința actele pe care părțile le întocmesc, de martorii-asistenți, atunci când este cerută prezența lor, și - dacă este cazul - de cel care a redactat înscrisul, în condițiile prezentei legi.

Fiecare parte poate solicita cel puțin un exemplar original al înscrisului autentic.

ART. 75

Încheierea care constată autentificarea unui înscris va cuprinde, sub sancțiunea nulității, pe lângă datele prevăzute la art. 59, și următoarele mențiuni:

- a) constatarea că s-a luat consimțământul părților;
- b) constatarea că înscrisul a fost semnat în fața notarului de toți cei ținuți să-l semneze.

Mențiunea notarului public că una dintre părți nu a putut semna ține loc de semnătură pentru aceasta;

c) numărul anexelor care fac parte integrantă din actul autentic ;

d) dispoziția de investire cu formă autentică, care se exprimă prin cuvintele: "Se declară autentic prezentul înscris".

ART. 76

Actul autentificat de notarul public care constată o creanță certă și lichidă are putere de titlu executoriu la data exigibilității acesteia. În lipsa actului original, titlul executoriu îl poate constitui copia legalizată de pe exemplarul din arhiva notarului public.

ART. 77

În cazul în care notarul public respinge cererea de autentificare, încheierea va fi motivată pentru situațiile prevăzute la art. 61 alin. 2.

Dacă se face plângere împotriva încheierii de respingere și judecătoria o admite, notarul public va da încheierea de autentificare a actului, conform hotărârii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă, și va menționa că actul produce efecte de la înregistrarea cererii de autentificare.

SECȚIUNEA III

Procedura succesorală

ART. 78

Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum și a secretarului consiliului local al localității în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, atunci când are cunoștință că moștenirea cuprinde bunuri imobile.

În cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu în țară, procedura succesorală se poate îndeplini de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut bunurile cele mai importante ca valoare.

Notarul public sesizat are obligația de a verifica în prealabil competența teritorială, iar dacă constată că succesiunea este în competența altui birou notarial, se desesizează, fără să mai citeze părțile, trimițând cauza notarului public competent.

În cazul în care într-o circumscripție teritorială sunt mai multe birouri de notari publici, competența de îndeplinire a procedurii succesoriale aparține primului birou sesizat. Notarul public va verifica dacă procedura succesorală nu s-a deschis la un alt birou de notar public din aceeași circumscripție, cercetând, în acest scop, registrul de evidență a succesiunilor, potrivit regulamentului.

ART. 79

În cererea de deschidere a procedurii succesoriale vor fi menționate datele de stare civilă ale defunctului, numele, prenumele și domiciliul moștenitorilor prezumtivi, bunurile defunctului, cu menționarea valorii acestora, precum și a pasivului succesoral.

Cererea va fi înscrisă în registrul succesoral al notarului public.

ART. 80

În cazurile prevăzute de lege sau la cererea celor interesați, notarul public, personal sau printr-un delegat, va face inventarierea bunurilor succesoriale. Dacă nu există cerere anterioară pentru deschiderea procedurii succesoriale, cererea de inventariere ține loc și de cerere de deschidere a acestei proceduri.

Inventarierea notarială se va putea face numai cu acordul persoanei în posesia căreia se află bunurile defunctului. În caz de refuz, se va încheia un proces-verbal, semnat de cei prezenți.

ART. 81

Procesul-verbal de inventariere va cuprinde enumerarea, descrierea și evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data decesului.

Bunurile a căror proprietate este contestată se vor menționa separat.

În inventar se cuprind mențiuni privind pasivul succesoral.

Bunurile defunctului care se găsesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se află și a motivului pentru care se găsesc acolo.

În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va găsi testament lăsat de defunct, va fi vizat spre neschimbare și va fi depus în depozit la biroul notarului public.

Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflați la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau a refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de martorii prezenți.

ART. 82

Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul public va putea pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.

În cazul în care conservarea bunurilor succesoriale necesită anumite cheltuieli, acestea vor fi făcute, cu încuviințarea notarului public, de custodele prevăzut la alin. 1 sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.

Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe bază de proces-verbal semnat de notar și de custode sau curator. Dacă predarea are loc o data cu inventarierea, se va menționa în procesul-verbal de inventariere, un exemplar al procesului-verbal predându-se custodelui sau curatorului.

Custodele sau curatorul este obligat să restituie bunurile și să depună conturile la biroul notarului public la finalizarea procedurii succesoriale sau atunci când notarul consideră necesar.

ART. 83

Dacă în timpul efectuării inventarului se vor găsi sume de bani, hârtii de valoare, cecuri sau alte valori, se vor depune în depozitul notarial sau la o instituție specializată, făcându-se mențiune despre aceasta și în procesul-verbal de inventariere.

Din sumele de bani găsite la inventariere se vor lăsa moștenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul și gospodăreau împreună cu acesta sumele necesare pentru:

- a) întreținerea persoanelor ce era în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;
- b) plata sumelor datorate în baza contractelor de muncă sau plata asigurărilor sociale;
- c) acoperirea cheltuielilor pentru păstrarea și administrarea averii succesoriale.

În succesiunea în care există indicii că urmează a fi declarată vacantă, notarul public va putea încredința administrarea provizorie a bunurilor succesoriale unui curator desemnat, cu încunoștințarea autorității administrativ-teritoriale.

ART. 84

Măsurile de conservare luate de notarul public se vor comunica moștenitorilor legali, legatarilor și, după caz, executorilor testamentari, dovada comunicării anexându-se la dosar.

Completarea sau modificarea măsurilor de mai sus poate fi dispusă de notar până la încheierea finală a procedurii

successorale. Efectele măsurilor de conservare încetează la data finalizării procedurii successorale.

Oricine se consideră vătămat prin inventarul întocmit sau prin măsurile de conservare luate de notarul public poate face plângere la judecătoria.

ART. 85

După ce constată că este legal sesizat, notarul public înregistrează cauza și dispune citarea celor care au vocație la moștenire, iar dacă există testament, citează și pe legatari și executorul testamentar instituit.

Dacă printr-un testament autentic s-a instituit un legatar universal, se citează, în lipsă de moștenitori rezervatari, numai legatarul; dacă testamentul este olograf sau mistic, se citează și moștenitorii legali. În ambele cazuri se va cita și executorul testamentar, dacă a fost desemnat prin testament.

În succesiunea ce urmează a fi declarată vacantă, notarul public citează autoritatea administrației publice competentă a prelua bunurile.

În cazul moștenitorului incapabil, se citează reprezentantul său legal și autoritatea tutelară.

La prezentarea cererii pentru deschiderea procedurii successorale de către cei prevăzuți la art.68, notarul public va putea cere acestora, completarea cererii cu dovezile necesare determinării elementelor de la art.79.

ART. 86

În cadrul procedurii successorale, notarul public stabilește calitatea moștenitorilor și legatarilor, întinderea drepturilor acestora, precum și compunerea masei successorale.

În cazul existenței unui testament găsit la inventar sau prezentat de partea interesată, notarul public procedează la deschiderea lui. Dacă testamentul este olograf sau mistic se constată starea lui materială și se întocmește un proces-verbal.

Pe bază de declarație sau probe administrate în cauză se va stabili dacă succesorii au acceptat succesiunea în termenul legal.

Declarațiile de renunțare la succesiune și cele de acceptare sub beneficiu de inventar se înscriu într-un registru special.

ART. 87

Calitatea de moștenitor și numărul acestora se stabilesc prin acte de stare civilă și cu martori, iar bunurile ce compun masa succesorală se dovedesc prin înscrisuri sau orice alte mijloace de probă admise de lege.

În succesiunile care privesc bunurile comune ale autorului succesiunii și ale soțului supraviețuitor, cotele de contribuție ale

acestora la dobândirea bunurilor se stabilesc prin acordul moștenitorilor.

ART. 88

Procedura succesorală se poate suspenda în următoarele cazuri:

a) au trecut 6 luni de la deschiderea succesiunii și, deși au fost legal citați, succesibilii nu s-au prezentat ori au abandonat procedura succesorală, fără a cere eliberarea certificatului de moștenitor și există dovada că cel puțin unul dintre ei a acceptat moștenirea;

b) succesibilii își contestă unii altora calitatea sau nu se înțeleg cu privire la compunerea masei succesoriale și la întinderea drepturilor care li se cuvin;

c) moștenitorii sau alte persoane interesate prezintă dovada că s-au adresat instanței de judecată pentru stabilirea drepturilor lor.

În încheierea de suspendare se consemnează elementele care au rezultat din dezbateri, până la momentul suspendării, cu privire la identitatea celor prezenți, opțiunea succesorală a acestora și compunerea masei succesoriale.

În cazurile prevăzute la alin. 1 lit. b), notarul public stabilește prin încheiere masa succesorală, cu precizarea bunurilor sau a drepturilor care se contestă, întinderea drepturilor moștenitorilor și motivele neînțelegerii, îndrumând părțile să soluționeze neînțelegerile dintre ele pe cale judecătorească.

În cazurile de suspendare a procedurii succesoriale prevăzute la alin. 1 lit. a) și b), dacă nu s-a făcut dovada că cei în cauză s-au adresat instanței sau cei interesați n-au cerut repunerea pe rol a cauzei, notarul public va stabili taxele succesoriale provizorii și onorariile și le va comunica organelor financiare.

La cererea părților, notarul public va putea repune pe rol dosarul succesoral oricând, dacă se constată încetarea cauzelor care au determinat suspendarea lui.

ART. 89

În cadrul dezbaterilor succesoriale, la fiecare termen notarul public întocmește o încheiere motivată, care va cuprinde mențiunile referitoare la îndeplinirea procedurii, declarațiile părților, prezența martorilor și măsurile dispuse în vederea soluționării cauzei.

ART. 90

Dacă notarul public constată că în masa succesorală nu există bunuri, dispune prin încheiere închiderea procedurii succesoriale și clasează cauza ca fără obiect.

ART. 91

În succesiunea în care există bunuri, s-a realizat acordul între moștenitori și s-au administrat probe îndestulătoare, notarul public întocmește încheierea finală a procedurii succesoriale.

Încheierea finală va cuprinde, pe lângă mențiunile comune încheierilor notariale, numele, prenumele și ultimul domiciliu al defunctului, data decesului, numele, domiciliul și întinderea drepturilor tuturor moștenitorilor și legatarilor, bunurile și datoriile succesiunii, taxele de timbru, onorariul, precum și alte date care au fost necesare la soluționarea cauzei.

Dacă moștenitorii și-au împărțit bunurile prin bună-învoială, în încheiere se va arăta modul de împărțea și bunurile succesoriale atribuite fiecăruia. Actul de împărțea va putea fi cuprins în încheierea finală sau se va putea întocmi separat, într-una din formele prescrise de lege.

ART. 92

Încheierea procedurii succesoriale se poate face și înainte de expirarea termenului de acceptare a succesiunii, dacă este neîndoielnic că nu mai sunt și alte persoane îndreptățite la succesiune.

De asemenea, procedura succesorală se poate încheia de îndată, în temeiul unui testament, dacă acesta îndeplinește condițiile legale de formă, nu conține dispoziții contrare legii și nu aduce atingere drepturilor moștenitorilor rezervatari sau există acordul acestora. În aceleași condiții, notarul public va putea stabili drepturile legatarului particular asupra bunurilor determinate prin testament.

Notarul public, având acordul tuturor moștenitorilor, va putea proceda la reducerea liberalităților, până la limitele prevăzute de lege.

ART. 93

Pe baza încheierii finale, în termen de 20 de zile, se redactează certificatul de moștenitor sau de legatar, care va cuprinde constatările din această încheiere referitoare la masa succesorală, numărul și calitatea moștenitorilor și cotele ce le revin din patrimoniul defunctului.

Un exemplar al certificatului de moștenitor se eliberează fiecăruia dintre moștenitori sau legatari, după caz, după achitarea taxelor succesoriale și a onorariilor.

În cazul în care s-a instituit un executor testamentar, se va elibera, în condițiile de mai sus, un certificat constatator al acestei calități.

După suspendarea procedurii succesoriale în condițiile art. 88 alin. 1 lit. b) și c), certificatul de moștenitor se eliberează în baza hotărârii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă.

Dacă la finalizarea procedurii succesoriale moștenitorii au solicitat și împărțea în condițiile art.91 al. ultim, aceasta va fi cuprinsă în partea a doua a certificatului de moștenitor, convenția astfel menționată având valoarea juridică a actului autentic.

ART. 94

În cazul în care nu s-a făcut dovada existenței unor bunuri în patrimoniul defunctului ori determinarea acestora necesită operațiuni de durată și moștenitorii solicită să li se stabilească numai calitatea, se poate emite certificat de calitate de moștenitor.

Certificatul de calitate de moștenitor se va putea elibera numai după efectuarea procedurii succesoriale privind dovada vocației prevăzută de lege, după citarea tuturor succesibililor îndreptățiți la moștenire, în termenul legal de acceptare.

ART. 95

În lipsa moștenitorilor legali sau testamentari, la cererea reprezentantului statului, notarul public constată că succesiunea este vacantă, eliberând certificat de vacanță succesorală, după expirarea termenului legal de acceptare a succesiunii.

ART. 96

După emiterea certificatului de moștenitor nu se mai poate întocmi alt certificat, decât în situațiile prevăzute de lege.

Cu acordul tuturor moștenitorilor, notarul public poate relua procedura succesorală, în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise din masa succesorală, eliberând un certificat de moștenitor suplimentar.

ART. 97

Erorile materiale cuprinse în încheierea finală precum și eventualele omisiuni se vor putea îndrepta, la cererea moștenitorilor, în baza încheierii de îndreptare, care se va comunica tuturor moștenitorilor și după caz, locului situării evidențelor de publicitate imobiliară.

ART. 98

Cei care se consideră vătămați în drepturile lor prin emiterea certificatului de moștenitor pot cere instanței judecătorești anularea acestuia și stabilirea drepturilor lor, conform legii. Până la anularea sa prin hotărâre judecătorească, certificatul de moștenitor face dovada deplină în privința calității de moștenitor și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui moștenitor în parte.

În cazul anulării certificatului de moștenitor, notarul public va elibera un nou certificat, pe baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile. În acest scop, instanțelor judecătorești le revine obligația de a trimite la biroul notarului public competent în soluționarea cauzei copie de pe hotărârea rămasă definitivă și irevocabilă, împreună cu dosarul notarial, dacă a fost cerut în timpul judecății.

SECȚIUNEA IV

Alte proceduri notariale

A. Legalizarea semnăturilor și a sigiliilor

ART. 99

Notarul public poate legaliza semnătura părților numai pe înscrisurile pentru care legea nu cere formă autentică ca o condiție de valabilitate a actului.

Pentru legalizarea semnăturii, părțile vor prezenta exemplarele înscrisului nesemnate.

Notarul public va identifica părțile, se va convinge că acestea cunosc conținutul înscrisului, după care le va cere să subscrie în fața sa toate exemplarele înscrisului.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării de semnătură, în sensul art. 59 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data (anul, luna, ziua);
- b) numele părții și faptul prezentării ei în persoană;
- c) constatarea subscrierii în fața notarului public a tuturor exemplarelor înscrisului.

La cererea părții, notarul public poate legaliza specimenul de semnătură al persoanei care se va prezenta personal la sediul biroului notarial și care va semna în fața notarului public.

Pentru legalizarea sigiliului, partea îl va prezenta notarului public care, după verificare, va întocmi încheierea de legalizare.

B. Dare de dată certă înscrisurilor

ART. 100

Înscrisul căruia urmează să i se dea dată certă se întocmește în numărul de exemplare cerut de parte.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale pentru dare de dată certă, în sensul art. 59 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data (anul, luna, ziua), iar la cererea părții, și ora;

b) starea în care se află înscrisul.

C. Certificarea unor fapte

ART. 101

Notarul public poate certifica următoarele fapte pe care le constată personal:

- a) faptul că o persoană se află în viață;
- b) faptul că o persoană se află într-un anumit loc;
- c) faptul că persoana din fotografie este aceeași cu persoana care cere certificarea;
- d) faptul că o persoană, ca urmare a unei somații sau notificări, s-a prezentat sau nu într-o anumită zi și la o anumită oră la sediul biroului notarial și declarația acesteia.

În încheiere se va menționa și ora constatării, precum și fapta care se certifică.

ART. 102

Notarul public certifică, la cerere, procesele-verbale și hotărârile adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor societăților comerciale, printr-o încheiere în care se vor menționa data și locul adunării, faptul semnării procesului-verbal sau a hotărârii de către președintele adunării generale sau de către toți participanții.

La cererea președintelui sau a unei părți dintre participanții la adunarea generală, notarul public poate stabili identitatea participanților.

D. Legalizarea copiilor după înscrisuri

ART. 103

Notarul public eliberează copii legalizate după înscrisurile originale prezentate de părți, după confruntarea copiei cu originalul.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării copiei, în sensul art. 59 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) atestarea conformității copiei cu înscrisul prezentat;
- b) starea în care se află înscrisul;
- c) semnătura secretarului care a făcut colaționarea.

Dacă se legalizează un înscris sub semnătură privată sau din arhiva biroului notarial, în încheiere se va face mențiune expresă în acest sens.

În cazul în care confruntarea copiei cu originalul înscrisului cere o pregătire de specialitate, copia se va elibera numai pe baza confruntării efectuate de către un expert desemnat de notar, potrivit prevederilor legale. În acest caz încheierea este semnată și de expert.

Copii legalizate de pe actele autentificate din arhiva biroului notarial se eliberează numai părților, succesorilor și reprezentanților acestora, precum și celor ce justifică un drept sau un interes legitim.

E. Efectuarea și legalizarea traducerilor

ART. 104

Pentru efectuarea traducerii, dacă aceasta nu este făcută de notarul public autorizat în acest scop, traducătorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnătura traducătorului. Legalizarea semnăturii traducătorului se poate face și după specimenul de semnătură depus la biroul notarului public.

Dacă înscrisul se traduce din limba română într-o limbă străină sau dintr-o limbă străină în altă limbă străină, atât certificarea traducerii, cât și legalizarea semnăturii traducătorului de către notarul public se vor face și în limba străină în care se face traducerea.

F. Primirea în depozit de înscrisuri și documente

ART. 105

La primirea în depozit a unor înscrisuri și documente, notarul public va menționa, în încheiere, că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale primirii în depozit, în sensul art. 59 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data depunerii (anul, luna, ziua), iar la cererea părții, și ora;
- b) identificarea înscrisurilor predate, arătându-se toate datele necesare în acest scop;
- c) numele deponentului și al persoanei căreia trebuie să i se elibereze înscrisurile;
- d) termenul de păstrare.

G. Acte de protest al cambiilor, cecurilor și al altor titluri la ordin

ART. 106

Întocmirea actelor de protest al cambiilor, cecurilor și al altor titluri la ordin se face în condițiile stabilite prin legile speciale.

I. Reconstituirea actelor originale

ART. 107

În situația dispariției unui act din care nu mai există nici un exemplar original se va proceda, la cererea și cu acordul părților, la reconstituirea aceluia act.

Reconstituirea se va face la biroul notarului public unde s-a întocmit actul, cu citarea tuturor părților sau, după caz, a succesorilor acestora.

În cazul în care actul dispărut a fost întocmit de alte organe cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria în raza căreia și-a avut sau își are sediul organul care a întocmit actul, în condițiile prevăzute la alineatele precedente.

Dacă notarul public care a întocmit actul inițial și-a încetat activitatea pentru cazurile prevăzute din lege, procedura reconstituirii va fi efectuată de către notarul public care a preluat arhiva fostului notar sau de către notarul public desemnat de președintele Colegiului director, când arhiva a fost predată Camerei notarilor publici

CAPITOLUL 6

Controlul activității notariale, arhivă și evidența activității

SECȚIUNEA I

Controlul activității notariale

ART. 108

Actele notariale sunt supuse controlului judecătoresc.

Activitatea notarilor publici este supusă controlului profesional administrativ, în condițiile prezentei legi.

ART. 109

Actele notariale pot fi atacate de părți sau de orice persoană interesată prin acțiune în anulare la instanța judecătorească, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Totodată, partea nemulțumită poate introduce plângere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data când a luat cunoștință, la judecătoria în circumscripția căreia își are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului.

Plângerea se depune la biroul notarului public care a refuzat cererea, iar acesta o va înainta de îndată instanței, împreună cu dosarul cauzei.

Judecarea plângerii se face cu citarea tuturor părților interesate în cauză. În cazul admiterii plângerii, instanța indică în hotărâre modul în care trebuie întocmit actul.

Notarul public este obligat să se conformeze hotărârii judecătorești rămasă definitivă și irevocabilă.

ART. 110

Controlul profesional și administrativ tematic se exercită de către ministerul justiției în colaborare cu Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România în condițiile prevăzute în regulamentul pentru aplicarea legii, privind:

a) organizarea Camerelor Notarilor Publici și a birourilor notarilor publici;

b) calitatea actelor și lucrărilor încheiate de notarii publici.

Consiliul uniunii poate delega Colegiului director al Camerei Notarilor Publici exercitarea controlului prevăzut la lit. b), în circumscripția sa.

Ministrul justiției poate ordona controlul activității notarilor publici prin inspectori generali de specialitate.

SECȚIUNEA II

Arhiva și evidența activității

ART. 111

Arhiva activității notariale este proprietatea statului și se păstrează, se conservă și se predă în condițiile legii.

ART. 112

Biroul de notar public va avea arhivă și registratură proprii.

Secretariatul va efectua operațiuni privind primirea, înregistrarea și expedierea corespondenței, înregistrarea și îndosărierea actelor, păstrarea registrelor, precum și alte lucrări cu caracter auxiliar, necesare bunei desfășurări a activității notariale.

Notarul public va ține și o evidență financiar-contabilă.

CAPITOLUL 7

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 113

Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă.

Art.114

(1) Notarii publici care au dobândit această calitate după intrarea în vigoare a Legii nr.36/1995, fără examen în condițiile art.105 sunt obligați să susțină examen de titularizare definitivă, în termen de cel mult un an de la intrarea în vigoare

a prezentei legi. Sunt exceptați de la susținerea examenului de titularizare cei care dețineau la data numirii titlul științific de doctor în drept în una din ramurile dreptului civil și inspectorii notariali din ministerul justiției, dacă aveau vechimea minimă necesară în activități juridice.

Notarii publici suspendați pentru incompatibilitate, care au beneficiat la numire de prevederile legale de mai sus, vor susține examenul de titularizare, în scris, înainte de începerea activității ca urmare încetării suspendării.

(2) Examenul de titularizare, este organizat de către ministerul justiției. Comisia de examinare va fi compusă dintr-un reprezentant al ministerului justiției, un cadru universitar, având titlul științific minim de conferențiar, în specialitatea drept civil, la facultățile de drept de stat și un notar public cu o vechime în specialitate de minim 8 ani, doctor în drept.

(3) Procedura și tematica pentru examen va fi identică cu cea stabilită pentru examenele organizate de ministerul justiției pentru magistrați, adecvată specificului activității notariale.

(4) Procedura înscrierii la examen și taxele obligatorii se stabilesc prin regulamentul adoptat în acest scop de către ministerul justiției după consultarea Consiliului Uniunii.

(5) Cheltuielile ocazionate cu organizarea și desfășurarea acestor examene se suportă din taxele de înscriere la examen.

(6) Pentru obținerea titularizării, în condițiile de mai sus, este necesară obținerea mediei minime 7 dar nu mai puțin de 5 la fiecare probă scrisă teoretică și practică.

(7) Nepromovarea examenului de titularizare, după a doua susținere, fostul notar public devine substituit de notar pierzând dreptul de a fi titular al biroului notarial.

(8) Sunt scutiți de susținerea examenului de titularizare cei care au dobândit titlul științific de doctor în drept în una din ramurile dreptului civil.

(9) Cei care au fost numiți notari publici în condițiile art.105 din Legea nr. 36/1995 și nu au exercitat această calitate, mai mult de un an de la numire sunt excluși, ca urmare abandonării funcției, locurile acestora devenind vacante la data intrării în vigoare a legii.

ART. 115

În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici va supune Congresului adoptarea Statutului potrivit prezentei legi.

Regulamentul pentru aplicarea legii, va fi adoptat de ministrul justiției cu 30 de zile înainte de intrarea în vigoare a acesteia și va fi publicat în Monitorul Oficial Partea I.

ART. 116

Notarii publici care nu vor susține examenul de titularizare, precum și cei care au optat pentru alte funcții sau specialități, suspendați fiind vor fi radiați din evidențe la termenele prevăzute de lege și regulament, locurile acestora devenind vacante.

ART. 117

În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, ministrul justiției va lua măsuri de restabilire a situației anterioare privind publicitatea imobiliară în sensul retransmiterii acesteia, după procedura de la art.108 din Legea nr.36/1995, către Camerele Notarilor Publici, stabilind prin regulamentul pentru aplicarea legii etapele de preluare, responsabilități și problemele de personal și incompatibilități.

ART. 118

Consiliile locale și județene, prefectii, precum și Ministerul Justiției au obligația de a pune la dispoziția notarilor publici, la cererea acestora, spațiile necesare în vederea organizării și funcționării corespunzătoare a serviciilor publice pe care le prestează, prin încheiere, fără licitație **atunci când organizarea acestor servicii a fost solicitată de aceste autorități.**

ART. 119

Cheltuielile efectuate pentru investiții, dotări și alte utilități necesare activității notariale se scad din veniturile impozabile pe o durată de 3 ani de la începerea efectivă a activității.

ART. 120

La preluarea atribuțiilor de publicitate imobiliară, Camera Notarilor Publici va angaja cu prioritate personalul auxiliar și administrativ de la judecătorii.

ART. 121

Camerele Notarilor Publici vor prelua arhiva de publicitate imobiliară potrivit procedurilor ce se stabilesc prin regulamentul pentru aplicarea legii.

Spațiile în care funcționează în prezent serviciile de publicitate imobiliară și arhivele aferente acestora vor fi date în folosința Camerelor, fără chirie, pe o durată de minim 5 ani.

ART. 122

Competența teritorială a birourilor de notari publici cu sediul în municipiul București se întinde pe tot cuprinsul municipiului.

ART. 123

Birourile notariale constituite în condițiile prezentei legi își pot organiza sedii secundare în localitățile din aceeași circumscripție teritorială în care nu au luat ființă birouri de notari publici.

Sediile secundare își vor înceta activitatea o dată cu constituirea în acea localitate a unui birou de notar public.

Înregistrarea sediului secundar se face cu respectarea procedurii prevăzute de art. 20.

ART. 124

Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial.

ART. 125

La intrarea în vigoare a prezentei legi, Legea nr.36/1995 precum și orice alte dispoziții contare, se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din cu respectarea prevederilor art.74 alin.(2) din Constituția României.

Președintele Camerei Deputaților

VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din cu respectarea prevederilor art.74 alin.(2) din Constituția României.

Președintele Senatului

NICOLAE VĂCĂROIU